

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/104/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322200342
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2322200342.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: A. B., nar. X.XX.XXXX, trvalý pobyt C. XX/XX, D., zastúpenej: Sidor a partneri, s.r.o., Železničná 4/A, Hlohovec IČO: 52 635 970, proti žalovanej: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpenej: Remedium Legal, s.r.o., Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 12. mája 2022 č. k. 26Csp/8/2022-165, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom (I.) zamietol žalobu o určenie, že úver je bezúročný a bezpoplatkov a druhým výrokom (II.) bola žalovanej priznaná náhrada trov konania a trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 52 ods. 1 až 4, § 52a ods. 2, § 53 ods. 1, 2, 3, § 53c, § 54 ods. 2 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 9 ods. 1, 2, § 19 ods. 1 ZoSÚ (zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o splátkovom úvere dňa 10.7.2017 medzi žalobkyňou a právnou predchodkyňou žalovanej (Slovenská sporiteľňa, a.s.), na základe ktorej jej bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 12.000 eur, regulovaný ZoSÚ. Z procesného hľadiska súd považoval žalobu za prípustnú v zmysle § 137 písm. d) CSP (Civilný sporový poriadok, zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) v spojení s § 3 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje obligatórne obsahové náležitosti podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, vrátane predpokladov použitých pri výpočte RPMN (§ 9 písm. k) ZoSÚ), inak by žalobkyňa konkrétnu výšku tohto údaj, ktorý by mal byť v správnej výške 18,04 % (údaj v zmluve 17,81 %), uviesť nevedela. Žalobkyňa uviedla ako predpoklady pre výpočet RPMN podľa internetovej kalkulačky, kam zahrнула aj poplatok z poistenia 9,99 eur mesačne, ktorý v rozpore s legislatívou žalovaná ako údaj pre výpočet RPMN nepoužila. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že poplatok za poistenie úveru je potrebné zahrnúť do výpočtu RPMN v prípade ak existencia poistenia úveru bola podmienkou uzatvorenia zmluvy, čo v danom prípade nebolo preukázané ani tvrdené.

2. S poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017 súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyjadril názor, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie konkrétnej vnútornej skladby anuitnej splátky. Údaj o výške odplaty podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ je obsiahnutý v úvode druhej strany zmluvy vo výške 17,40 % ročne, pričom nebolo preukázané, že odplata presahuje dvojnásobok priemernej RPMN. Doba trvania zmluvy je podľa názoru súdu prvej inštancie podmienená a určiteľná konečnou splatnosťou úveru, ktorý je v zmluve

uvedený ako deň 20.7.2025. Žalovaná preukázala skúmanie bonity žalobkyne, overením jej osobných a zárobkových pomerov. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie nepovažoval úver za bezúročný a bezpoplatkov. O náhrade trov konania rozhodol súd inštancie odkazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne jeho zmenu vyhovením žalobe. Odvolanie odôvodnila nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorým jej znemožnil aby uskutočňovala procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvej inštancie dospel podľa názoru žalobkyne na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Napadnutý rozsudok žalobkyňa označila za arbitrárny a nepreskúmateľný, s poukazom na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP upravujúci obsahové náležitosti rozsudku, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, tiež judikatúru Ústavného súdu SR (v zmysle ktorých je povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, a to vo vzťahu ku skutkovej ako i právnej stránke rozhodnutia). Žalobkyňa namietala, že z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé ako sa súd vysporiadal s podstatnými argumentmi strán konania. Rozhodnutie fakticky odôvodnenie neobsahuje, ktorá skutočnosť bráni žalobkyňi riadne uplatňovať svoje procesné práva, pretože nepozná dôvody, na základe ktorých sa súd k svojim záverom dopracoval. Súd na jednej strane konštatoval, že všetky náležitosti v zmysle ZoSÚ predmetná zmluva obsahuje, súčasne konštatuje, že žalovaná do RPMN nezahrnula poplatok za poistné, čo považoval za rozporné s právnou úpravou a úvahu uzavrel, že poistné nebolo podmienkou uzatvorenia zmluvy. Zjavne ani súd nedokázal určiť, či poistné bolo súčasťou výpočtu RPMN alebo nie. Zákon v čase uzavretia zmluvy vyžadoval, aby v nej boli uvedené predpoklady pre výpočet RPMN, ktoré v predmetnej zmluve neboli v súlade s dikciou zákona (§ 9 ods. 2) prehľadne uvedené, pričom nebolo úlohou žalobkyne ich dohľadávať. Žalovaná nepreukázala správnosť výpočtu RPMN. V tejto súvislosti nebolo vykonané žiadne dokazovanie a súd záver o výpočte RPMN neuviedol. Úvaha súdu týkajúca sa rozpisu splátok nebola predmetom sporu. V zmluve uvedená výška odplaty nekorešponduje platnému údaju zverejnenému v zmysle príslušnej platnej úpravy, konkrétne ustanoveniu § 53 ods. 6 O. z. v spojení s Nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., korešponduje informácii zo Súhrnu informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za druhý štvrtrok 2017, ktorým platným údajom je odplata, ktorá predstavuje 9,08 %. Žalobkyňa o svojom tvrdení pripojila dôkaz – súhrnné informácie RPMN druhý štvrtrok 2017 z banky. S argumentáciou žalobkyne o tejto vade zmluvy sa súd prvej inštancie nevysporiadal, neskúmal jej dôvodnosť a konštatoval bez akéhokoľvek prieskumu, že nebola preukázané dojednanie odplaty presahujúcej dvojnásobok priemernej RPMN.

4. Žalobkyňa na základe dedukcie konštatovala v odvolaní, že súd prvej inštancie údaj o termíne konečnej splatnosti a údaj o dobe trvania zmluvy stotožnil. Podľa judikatúry R5/2021 je uvedenie doby trvania zmluvy pri spotrebiteľských úveroch jednou z jej obsahových náležitostí. To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. Vyjadrenie tejto podstatnej náležitosti musí byť preto vymedzené tak, že je určený začiatok a koniec trvania zmluvy. Je úlohou dodávateľa, aby vstupné údaje premietol do konkrétneho časového údaja, ktorý bude konečnú splatnosť predstavovať. Doba trvania zmluvy je údajom odlišným o termíne konečnej splatnosti, pričom upravuje dokedy je spotrebiteľ zmluvou viazaný. Právna teória pritom pojem doba chápe ako presne ohraničený časový úsek.

5. Žalovaná napokon v odvolaní namietala nepreskúmateľný záver súdu prvej inštancie týkajúci sa skúmania bonity žalobkyne poskytovateľom úveru. Žalovaná žiaden dôkaz o postupe v uvedenom smere nepredložila. Záver súdu tak nevychádzal zo zisteného skutkového stavu a nemal oporu v obsahu spisu. Posudzovanie úverovej bonity žalobkyne žalovaná žiadnym spôsobom nepreukázala, túto skutočnosť tak nemohol mať preukázanú ani súd. Žalobkyňa sa proti takémuto rozhodnutiu nedokáže relevantne brániť, pretože je zmätočné do takej miery, že bráni akejkolvek právnej argumentácii.

6. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Odôvodnenie rozhodnutia označila za preskúmateľné, pričom súd sa vysporiadal s námietkami žalobkyne. Na podporu svojej argumentácie žalovaná poukázala na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. PL ÚS 11/2016. Žalobkyňa používa pri výpočte internetové kalkulačky, ktoré nie sú relevantným zdrojom informácií. Poistné do RPMN vstupuje len ak bolo nevyhnutnou podmienkou pre uzatvorenie

spotrebiteľskej zmluvy. V zmysel prílohy k zmluve žalobkyňa žiadala o poistenie. Poistenie bolo teda dobrovoľné a nebolo podmienkou poskytnutia úveru. Predpoklady RPMN boli v zmluve uvedené zrozumiteľne a nezameniteľne. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoCsp/49/2021, ako aj 9CoCsp/12/2022, tiež rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoCsp/70/2021. Tak ako nevyplýva zo zákona, že v zmluve má byť uvedený vzorec pre výpočet RPMN, nevyplýva z neho ani to, že by predpoklady použité pre výpočet RPMN mali byť uvedené v samostatnom bode úverovej zmluvy.

7. Vo vzťahu k odplata žalovaná vo vyjadrení poukázala na ustanovenie § 53 ods. 6 O. z. v relevantnom znení, podľa ktorého nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Ustanovenie § 1a ods. 1 v spojení s § 1 ods. 4 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. stanovuje, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej RPMN podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere. Pri prepočte je smerodajná priemerná hodnota RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená Ministerstvom financií SR. Súd prvej inštancie zistil, že úroková sadzba zo zmluvy o úvere neprevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorá bola 18,16 % (v zmluve je uvedená 17,81 %). Vo vzťahu k obsahovej náležitosti zmluvy doby trvania zmluvy žalovaná poukázala na judikatúru Najvyššieho súdu SR R 16/2022, v zmysle ktorej v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa ZoSÚ v znení do 30.4.2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ sú splnené ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých je možné určiť dokedy povinnosť splatiť úver s príslušenstvom trvá. Ak sú v zmluve uvedené údaje ako termín prvej splátky, termín konečnej splatnosti, počet splátok, umožňuje to spotrebiteľovi poznať časový rozsah záväzku a napĺňa požiadavku informácie o dobe trvania zmluvy, ktorá nemusí byť v zmluve explicitne uvedená. V súvislosti so skúmaním bonity žalobkyne žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/3/2022, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/19/2021. Veriteľ si splnil povinnosť odbornej starostlivosti a skúmanie bonity sa uskutočnilo obidvoma zákonom predpokladanými spôsobmi, a to faktickým zisťovaním a lustráciou v databáze.

8. Žalobkyňa v odvolacej replike zotrvala na podanom odvolaní. Zdôraznila, že žalovaná v priebehu prvoinštančného konania neprodukovala jediný dôkaz o tom, že ňou urobený výpočet RPMN k zmluve je súladný s právnou úpravou ZoSÚ, resp. s prílohou č. 2 ZoSÚ. Na podporu svojej argumentácie označila rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/55/2019, sp. zn. 22Co/86/2018. Z rozhodovacej praxe odvolacieho súdu možno dedukovať, že interaktívnu kalkulačku akceptuje ako relevantné overenie súladnosti RPMN v zmluve (rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/83/2012). Aby spotrebiteľ pochopil údaje o RPMN, mal by mať informáciu o tom, ktoré údaje sa použijú pre jej výpočet. Predpoklady pre výpočet RPMN musia byť preto v zmluve uvedené. Táto povinnosť nie je splnená, ak jednotlivé údaje potrebné pre výpočet RPMN nie sú v zmluve uvedené ako iná jej povinná náležitosť. Žalobkyňa argumentovala v odvolaní absenciou údajov o odplate v zmluve, keďže jej výška nekorešponduje s platným údajom zverejneným v zmysle príslušnej právnej úpravy. V posudzovanej veci bola zmluva uzatvorená na dobu určitú, do vyporiadania všetkých záväzkov zo zmluvy, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti s úverom. Uvedená formulácia nepredstavuje splnenie povinnosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, ako ani vyjadrenie doby trvania zmluvy v súlade s čl. 10 ods. 2 písm. c) smernice. Aj v zmysle judikatúry (R 5/2021) doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. Uvedenému korešponduje záver, že stanovenie doby trvania zmluvy ako jednej z obligatórnych náležitostí vyžaduje presné a jasné vymedzenie informácie a nepostačuje, aby si spotrebiteľ takýto údaj odvodzoval. Žalovaná nekorektne citovala judikatúru Najvyššieho súdu SR v uvedenom smere. Najvyšší súd SR v rozhodnutí R 16/2022 uzavrel, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné uvedenie požadovaných informácií vo vzťahu ku každej náležitosti (t. j. k dobe trvania zmluvy a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru), ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vo vzťahu k skúmaniu bonity žalobkyňa uviedla, že jej nie je zrejme aké dôkazy žalovaná mienila, ak v konaní žiadne predložené neboli.

9. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP),

postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

10. RPMN (ročná percentuálna miera nákladov) predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľovi pomáha spoznať, aké náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. Tým, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje sa spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu a tak aj výber toho najvhodnejšieho úveru.

11. Ustanovenie § 19 ods. 1 ZoSÚ odkazuje pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov spotrebiteľského úveru na vzorec uvedený v prílohe č. 2 k tomuto zákonu. Nemožno preto pri výpočte RPMN vychádzať z internetových kalkulačiek na výpočet RPMN, keďže spôsob výpočtu RPMN je exaktne regulovaný právnou normou.

12. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva vykonanie obligatórneho prieskumu v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, t. j. údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, ako ani vo vzťahu k všetkým predpokladom použitým na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, v spojení s ustanovením § 11 ods. 1 písm. b) a písm. d) ZoSÚ (ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa).

13. Ustanovenie § 2 písm. i) ZoSÚ definuje ročnú percentuálnu mieru nákladov ako celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19, pričom celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sa podľa § 2 písm. g) ZoSÚ rozumejú zase všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poisťné a náklady spojené zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok.

14. Hoci súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že poplatok za poistenie úveru 9,99 eur mesačne, v rozpore s legislatívnou žalovaná ako údaj pre výpočet RPMN nepoužila, protirečivo v ďalšej vete súd skonštatoval, že zahrnutie tohto poplatku do vzorca pre výpočet RPMN sa vzťahuje len na prípady, keď poistenie úveru bolo podmienkou uzatvorenia zmluvy. Súd pritom musí byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia konzistentný a jeho argumenty majú podporovať príslušný záver, vyúsťujúci do výrokovvej časti súdneho rozhodnutia, čo v tomto prípade naplnené nebolo. Absentoval argumentačný základ vyhodnotenia preukázaného skutkového stavu vo vzťahu k prieskumu obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, v spojení s vyhodnotením následkov nespĺnenie tejto obligatórnej obsahovej náležitosti podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ (údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, pričom vzorec výpočtu je uvedený v prílohe č. 2 zákona ZoSÚ podľa § 19 ods. 1 tohto zákona), ktorý by mohol odvolací súd preskúmať.

15. Podľa § 53 ods. 6 O. z. ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, v kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

16. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom a pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší k forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

17. Podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre

jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov, zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

18. Ustanovenie § 53 ods. 6 O. z. normuje posudzovanie zmluvných podmienok pre prípad poskytnutia peňažných prostriedkov, ako tomu bolo i v danom prípade. Platí tu vyššie uvedený zákaz, že odplata nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v prípade tohto údajá o výške odplaty, nevyplýva žiadne vyhodnotenie preukázaného skutkového stavu, ako ani aplikácia vyššie uvedených relevantných ustanovení právnych noriem a tiež právna úvaha, ktorá by odôvodňovala záver, že dojednaná odplata nepresahovala dvojnásobok priemernej RPMN.

19. Obdobne bolo potrebné vyhodnotiť aj ďalšiu obligatórnu obsahovú náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú žalobkyňa namietala ako neuvedenú v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere. Aj v prípade tejto obsahovej náležitosti chýbal argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať.

20. V spotrebiteľských zmluvách sú sudy povinné ex offa skúmať nielen existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, ale aj bonitu spotrebiteľa (porov. rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-679/18) a v prípade zistených nedostatkov na tieto pri rozhodovaní prihliadnuť.

21. Smernica č. 2005/29/ES z 11.5.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu definuje odbornú starostlivosť podnikateľa ako úroveň špeciálnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od obchodníka pri jeho konaní voči spotrebiteľom, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňujúcej sa v oblasti obchodníckej činnosti. Daná je aj potreba verifikácie spotrebiteľom poskytnutých informácií. Povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy bonitu spotrebiteľa predstavuje pre spotrebiteľa určitú záruku, že veriteľ bude pri poskytovaní úveru postupovať tak, aby ho do určitej miery chránil pred neschopnosťou splácať úver. Primárnym chráneným záujmom je tu ochrana spotrebiteľa pred nezodpovedným poskytnutím úveru, ktoré by viedlo k jeho insolvenčii so všetkými negatívnymi dôsledkami, a to ako ekonomickými v podobe straty majetku, tak i spoločnými v podobe spoločenskej stigmatizácie (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/25/2017). Odborná starostlivosť je preto komplexom účinných nástrojov umožňujúcich zhodnotiť potenciál spotrebiteľa splatiť úver, rozsah ktorých bude daný individuálnymi okolnosťami. V neposlednom rade ide aj o odbornú starostlivosť vo vzťahu k vlastným zdrojom, ktoré sú neodbornou starostlivosťou potenciálne negatívne taktiež ohrozené.

22. Súd prvej inštancie obsah odbornej starostlivosti, ku ktorej je povolaný každý dodávateľ, či predávajúci, teda aj poskytovateľ úveru, náležite neskúmal a v napadnutom rozhodnutí dostatočne nevyhodnotil.

23. Ak zákonodarca v prípade nezodpovedného prístupu dodávateľa na finančnom trhu, pre porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou, sankcionuje veriteľa nepriznaním úrokov (ako i poplatkov), bolo potrebné aj v tomto prípade vyhodnotiť preukázaný skutkový stav a následne ho podriaďiť pod relevantné ustanovenia právnych predpisov (§ 7 ods. 1 ZoSÚ v spojení s § 11 ods. 2 ZoSÚ), k čomu podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nedošlo.

24. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

25. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie súdu rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

26. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže chýbal vyššie uvedený argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať. Odvolacia námietka žalobkyne o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia v uvedenom smere bola dôvodná.

27. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré nenahrádza prvoinštančné konanie.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, viazaný vyššie uvedenými právnymi názormi a pokynmi odvolacieho súdu, vychádzať z preukázaného skutkového stavu, na ktorý budú aplikované relevantné ustanovenia všetkých dotknutých právnych noriem. Súd prvej inštancie posúdi nárok žalobkyne z hľadiska naplnenia predmetných obligatórnych zákonom stanovených náležitostí zmluvy, ako aj splnenie si povinnosti veriteľa skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť žalobkyne (spotrebiteľa) splácať spotrebiteľský úver, všetko na základe vykonaného dokazovania tak, aby bol daný skutkový základ pre vecné posúdenie sporu, so špecifikami pre spotrebiteľské spory (§ 290 a nasl. CSP).

29. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie postupovať v súlade s procesnými pravidlami a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa súd prvej inštancie náležite vysporiada s argumentáciou žalobkyne, ako i s procesnou obranou žalovanej, a to vo vzťahu ku každej predmetnej obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako i k skúmaniu bonity spotrebiteľa.

30. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé s uvedením aké skutočnosti žalobkyňa tvrdila, aké dôkazy označila, aké prostriedky procesného útoku použila, ako sa vo veci vyjadřila žalovaná a aké prostriedky procesnej obrany použila. Vysvetlí ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, vrátane úvah, ktorými sa pri hodnotení dôkazov riadil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

31. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

32. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

33. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.